

Kabinet Buitenlandse Zaken
Karmelietenstraat 15
1000 Brussel
Tel. +32 2 501 85 69

TOESPRAAK VAN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN KAREL DE GUCHT
OP DE PRESENTATIE VAN HET EERSTE RAPPORT VAN HET
WERELDFORUM VOOR MIGRATIE EN ONTWIKKELING
(GLOBAL FORUM ON MIGRATION AND DEVELOPMENT)
(FORUM MONDIAL SUR LA MIGRATION ET LE DEVELOPPEMENT)

Egmont Paleis, Brussel, 28 mei 2008

Mevrouw en mijnheer de minister,

Mijnheer de voorzitter,

Dames en heren ambassadeurs, leden van het diplomatiek corps en vertegenwoordigers van de internationale organisaties,

Dames en heren van de pers,

Beste aanwezigen,

Laat me u eerst allen **welkom** heten op de voorstelling van de resultaten van het eerste rapport van het **Wereldforum voor Migratie en Ontwikkeling**. Uw talrijke aanwezigheid bewijst dat er grote interesse is voor de resultaten van het forum dat hier vorig jaar in juli werd georganiseerd. Ik wil u daar allen van harte voor bedanken.

Migratie is van alle tijden. Men kan de evolutie van de mensheid lezen als een geschiedenis van grote migratiegolven. Mensen hebben steeds gezocht naar de beste plaats om te leven, naar vruchtbare gronden en naar vreedzame regio's. En toch heeft de internationale gemeenschap de evidente link tussen migratie en ontwikkeling pas vrij recent erkend. Niet onlogisch, want migratie werd jarenlang als een taboe-onderwerp beschouwd. Vreemdelingen en migranten vormden **een regelrechte bedreiging** voor de landen van herkomst, van transit én van bestemming. De redenering ging zowat als volgt: *“Eerst onttrekt de migrant menselijk en sociaal kapitaal aan het land van herkomst. Vervolgens schept hij of zij tal van problemen in de transitlanden. En uiteindelijk zorgt de migrant voor ernstige veiligheidsproblemen en een extra belasting op de krappe arbeidsmarkt in het land van bestemming.”* Dergelijke redeneringen waren schering en inslag. In de hoofden van sommigen bestaan deze stereotiepen, spijtig genoeg, nog steeds.

De laatste jaren echter beseft men steeds meer dat migratie ook een stimulans voor ontwikkeling kan zijn. Meer nog, dat migratie steeds gezien moet worden als **een basis voor ontwikkeling**. Migratie hoeft niet langer als een schrijnend gevolg van een scheefgetrokken mondialisering te worden beschouwd. Het is tijd om de fatalistische, oubollige ideeën definitief achter ons te laten. We kijken vandaag naar migratie als een fenomeen dat kansen kan scheppen op tal van terreinen, voor alle betrokken partijen.

De voormalige secretaris-generaal van de Verenigde Naties de heer Kofi Annan riep in september 2006 tijdens de **High Level Dialogue on International Migration and Development** op tot de oprichting van een nieuw, resultaatgericht migratieforum. De secretaris-generaal wou een nieuw denkproces opstarten: een mondiale reflectie over de positieve invloed van migratie op de ontwikkeling van herkomstlanden.

In juli 2007 viel België **een dubbele eer** te beurt. Niet alleen kreeg ons land de kans het eerste Wereldforum te organiseren, ook mochten we er de nieuwe secretaris-generaal de heer Ban Ki-moon verwelkomen. Daar waren we trots op. En nog steeds, want het eerste Wereldforum voor Migratie en Ontwikkeling was **een bijzonder groot succes**. Niet minder dan 800 afgevaardigden uit 156 landen en 200 vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld waren aanwezig. Op de concrete resultaten van het forum zullen de andere sprekers straks dieper ingaan. Dat is hier niet mijn taak. Maar ik wens wel even stil te staan bij de verdiensten van ambassadeur Régine De Clerck, hier aanwezig. Zij stond in 2007 aan het hoofd van de organisatie van het forum. We zijn het er unaniem over eens dat ze die zware taak uitstekend heeft volbracht. Ik wil u, mevrouw de ambassadeur, daarvoor van harte bedanken. Mijn dank gaat ook uit naar de Koning Boudewijnstichting. Deze leverde op het Wereldforum voortreffelijk werk met de organisatie van de 'Dag van het Maatschappelijk Middenveld'. Ik wens hen ook te bedanken voor het eindrapport van deze 'Civil Society Day' dat we in februari van hen ontvingen.

Le Forum Mondial offre aux États membres l'opportunité de mener **un débat global, transparent, ouvert, et orienté vers l'obtention de résultats**. Ce processus guidé par les États permet un échange d'idées et d'expertises, un partage de nouveaux instruments et de meilleures pratiques, et a pour objectif une collaboration plus étroite entre les différents acteurs. En d'autres termes, il s'agit d'une quête non restrictive à la recherche de solutions concrètes pour des problèmes communs. Lors du forum ce processus a été défini comme suit: *un exercice de partage de toutes les connaissances, des méthodes et des solutions disponibles afin d'aboutir à une meilleure cohérence et une plus grande efficacité de notre politique en matière de migration et de développement. Le forum ne marque que le début de ce processus. Il ne s'agit pas d'un 'one shot'*. La réussite du premier Forum Mondial est la preuve qu'il est possible de mobiliser un grand nombre de participants originaires de différents horizons. Les pays participants ont donné au forum un mandat clair et parfaitement défini qui place le migrant au centre même du débat.

De multiples faits attestent de l'intérêt sérieux que la Belgique porte à ce sujet. Je n'en mentionnerai ici que quelques-uns. C'est ainsi que s'est tenu à Bruxelles le week-end dernier la **Conférence de la diaspora burundaise**. Celle-ci a étudié la contribution que pouvait apporter la diaspora au développement économique du Burundi. En effet, la relance économique du Burundi est essentielle au développement de ce pays, et la diaspora joue un rôle très important dans ce processus.

'Friends of the Forum' est une deuxième manifestation de l'intérêt durable de notre pays pour cette thématique. Ce réseau d'expert offrira un soutien sur le fond du sujet au prochain Forum Mondial qui se tiendra à Manille en octobre 2008. *'Friends of the Forum'* veille en outre au suivi des recommandations du Forum Mondial. La Belgique contribue donc de façon importante au forum de Manille : notre pays fait partie de la Troïka qui copréside le forum et il présidera également une des sessions thématiques. Notre ambition est de continuer à étudier les résultats obtenus, mais nous espérons également aboutir à la réalisation des recommandations.

L'engagement de la Belgique pour cette thématique est particulièrement bien démontré par notre soutien au projet **'Migration pour le Développement en Afrique'**, ou MIDA. Le projet **MIDA** vise à renforcer au moyen d'une approche nouvelle l'impact positif de la migration sur le développement des pays d'origine. Des docteurs, des infirmières, des agriculteurs et des enseignants originaires de la Région des Grands Lacs rentrent ainsi provisoirement dans leur pays d'origine. La mise à profit de la connaissance et de l'expertise de ces migrants contribue au développement socio-économique du pays de provenance.

Le débat autour de la migration est encore toujours caractérisé par une grande méfiance, et parfois même par la xénophobie. Les questions de migration et celles concernant les étrangers restent actuellement des sujets particulièrement sensibles et controversés. Toutefois, nous pensons pouvoir arriver à dépasser ces clivages, entre autres grâce à des instruments tels que le Forum Mondial. L'approche y est 'bottom-up' et dirigée par les États. Le Forum Mondial œuvre ainsi au renforcement de **la confiance mutuelle entre les pays**.

Migratie is per definitie een grensoverschrijdend fenomeen. Voor België is de **Europese Unie** het platform bij uitstek om krachtige beheersinstrumenten en een coherente strategie te ontwikkelen. Internationale migratiestromen overstijgen vandaag veruit de beheerscapaciteit van elke individuele lidstaat. Maar op dit ogenblik zijn nog geen sterke internationale instrumenten voorhanden. En we weten allemaal dat het niet makkelijk is om tot een Europese consensus te komen op dit vlak. Toch ben ik ervan overtuigd dat Europa in de nabije toekomst de juiste richting zal aangeven. De Commissie heeft al op de Europese Top van Tampere in 1999 de bladzijde van de nul-immigratie omgedraaid. Ze was er zich toen al van bewust dat we migratie moeten aanpakken **met open vizier**. Maar lange tijd is ze op het verzet gebotst van lidstaten die de controle op de immigratie willen blijven behouden.

Het tij is echter aan het keren. Voor de eerste keer in tientallen jaren kunnen we spreken van een **opening in het politieke migratiedebat**. De Europese Unie heeft de trend duidelijk opgepikt. In het **'Afrika-EU Strategisch Partnerschap'** heeft ze migratie opgenomen als één van de tien partnerschappen waarrond ze dieper wil gaan samenwerken. Daarnaast maakt Frankrijk van het **'Europees Pact voor Migratie en Asiel'** één van de speerpunten van zijn nakend Europees voorzitterschap. Ik kan mij enkel en alleen maar verheugen over deze positieve ontwikkelingen in het internationaal migratiedebat. Mijn collega-ministers zullen ons zeker nog meer vertellen over de aanpak op Europees niveau.

Ik wil de diensten van de FOD Buitenlandse Zaken bedanken voor de uitstekende voorbereiding en opvolging van het Wereldforum en wens jullie allen veel succes met de verdere werkzaamheden.

Ik dank u voor uw aandacht.